25.08.2013 г. / 23:00:05

Вяра

08.09 по еретическия, †26 август по православния календар - Свети мъченици Адриан и Наталия

Страдание на светите мъченици Адриан и Наталия († 305-311 гг.)



Свети мъченици Адриан и Наталия. Фрагмент от стара миниатюра в Света Гора-Атон

Гонителят на Христовата Църква, нечестивият цар Максимиан (1), преследвайки и умъртвявайки навред много християни, пристигнал в град Никомидия (2). Там влязъл в идолското капище, поклонил се на скверните си богове, като паднал пред идолите и заедно с всички жители на града им принесъл мерзки жертви. После заповядал християните да

бъдат залавяни и предавани на мъчения. Царят заплашвал с особени наказания онези, които се опитат да скрият християните. А на тези, които узнаят къде се крие някой християнин и донесат за него или намерят християнин и сами го представят на съд, обещавал награди и почести. Затова всички започнали да донасят един за друг: съсед за съседа, ближен за ближния си - кой от страх пред страшната заповед на царя, кой заради обещаните награди.

Някои от нечестивците донесли на своя военачалник, че в една пещера се крият християни и цяла нощ пеят и се молят на своя Бог. Незабавно били изпратени войници, които отишли в пещерата и заловили всички двадесет и трима християни, които били в нея. Оковали ги в железни вериги и ги отвели в града, за да ги изправят пред царя.

По това време царят отивал с колесницата си в идолското капище, за да принесе жертви. Воините, които водели вързаните християни, го срещнали по пътя и му извикали:

- Царю! Ето противниците на твоята заповед и хулителите на нашите велики богове.

Царят наредил да спрат колесницата, привикал затворниците по-близо до себе си и ги запитал откъде са.

- Родени сме в тази страна, а по вяра сме християни - отговорили те.

- Нима не сте чули - продължил царят - какви мъчения очакват тези, които се наричат християни?

- Чухме - отговорили светиите - и се смяхме над твоето безумие и над самия сатана, който действа в неверниците, на които ти си началник!

Разгневеният цар възкликнал:

- О, окаяни! Как смеете да ме наричате безумец и да ми се присмивате? Кълна се във великите богове, че в люти мъки ще унищожа телата ви!

- Хвърлете ги на земята и ги бийте без пощада с пръчки - наредил той на войниците - и тогава ще видим дали ще им помогне техният Бог и дали ще ги освободи от моите ръце!

И воините започнали жестоко да бият мъчениците. А те говорели на царя:

- Враже на Бога! Прати ни още мъчители, но колкото и да призовеш и каквито и мъки да измислиш, знай, че с това само ще умножиш венците ни.

- О, най-окаяни сред хората! - възкликнал царят. - Ще ви отсека главите, а вие очаквате венци върху тях... Отхвърлете суетната си вяра и не се погубвайте заради безумието си!

Мъчениците отговорили:

- Тебе ще те погуби Бог за това, че мъчиш невинните Му раби, които не са сторили никакво зло!

Тогава царят заповядал на воините:

- Бийте ги с камъни по устата!

Слугите побързали да сграбчат камъни и започнали с тях да бият мъчениците по устата, но не нанасяли толкова вреда на тях, колкото на самите себе си, защото обезумели, започнали да разбиват челюстите си един на друг.

А светите мъченици казали на мъчителя Максимиан:

- Беззаконнико и богоненавистнико! Ти биеш без милост нас, невинните пред тебе, но тебе ще те убие Ангел Божий и ще погуби целият ти нечестив дом. Не можеш да се наситиш на мъченията, на които с такава жестокост ни подлагаш вече

много часове, а тебе самия те очакват несравнимо по-големи мъки. Очевидно ти не си помислил за това, че имаме еднакво тяло с тебе, но твоето е скверно и нечисто, а нашето е очистено и осветено от светото кръщение.

Разгневен още повече от тези думи, мъчителят Максимиан възкликнал:

- Кълна се във великите богове, че ще заповядам да ви отрежат езиците, та като ви гледат другите, да се научат да не противоречат на господарите си!

Христовите мъченици отговорили:

- Чуй, нечестиви мъчителю! Ако ненавиждаш и мъчиш ония раби, които се противят на земните си господари, защо принуждаваш нас да се противим на Господа, нашия Бог? Или искаш и нас да ни застигнат тези мъки, които са приготвени за тебе?

- Кажете ми - запитал мъчителят - какви мъки са приготвени за мене?

- Това, което Бог е приготвил за дявола и неговите ангели - отговорили светците, - Той е приготвил и за вас, съсъдите на дявола - неугасващ огън, незаспиващ червей, непрестанно мъчение, вечно наказание, адска погибел, външна тъмнина, където е плач и скърцане със зъби и много други неизброими мъки.

- Кълна се, ще ви отрежа езиците! - възкликнал мъчителят.

- Безумецо! - казали му светиите. - Ако ни отрежеш езиците, с които прославяме Бога, нашите въздишки още по-леко ще достигнат до Него и сърцата ни още по-силно ще викнат към Него, а пролятата от тебе кръв като тръба ще извиси гласа си към Владиката за това, че страдаме невинни.

Като чул този отговор на светиите, нечестивият цар заповядал да ги оковат в железни окови и да ги хвърлят в тъмница, а имената и думите им да запишат в съдебните книги.

Когато въвели светиите в съдебната палата, за да запишат имената им, един от началниците й, знатен мъж на име Адриан, придържащ се към елинското нечестие (3), станал свидетел на тяхното търпеливо и мъжествено страдание, пристъпил към тях и ги попитал:

- Заклинам ви във вашия Бог, заради Когото страдате, кажете ми по съвест каква награда очаквате от Него за тези мъки? Мисля, че се надявате да получите от Него нещо велико и чудно.

Светите мъченици му отговорили:

- Не можем с уста да изразим пред тебе и ти със слуха си не можеш да възприемеш, нито пък с ума да постигнеш ония радости и преславни почести, които очакваме да получим от нашия Владика, Праведния Въздаятел.

- А от законодателните, пророческите и другите книги не ви ли е известно нещо за това? - попитал Адриан.

- И самите пророци - отговорили светците - не можели в съвършенство да постигнат с ума си ония вечни блага, понеже били хора като нас, макар и да угаждали на Бога с блага вяра и добри дела и говорели това, което им внушавал Светият Дух. За славата и въздаянията, които очакваме да получим, в Писанието се казва: “око не е виждало, ухо не е чувало и човеку на ум не е идвало това, що Бог е приготвил за ония, които Го обичат”(1Кор. 2:9.)

Като чул тези думи, Адриан пристъпил напред и казал на писарите, които записвали имената на мъчениците:

- Запишете и моето име сред тези светци, понеже и аз съм християнин и заедно с тях ще умра за Христа!

Писарите веднага отишли при царя и му доложили, че Адриан се обявява за християнин и моли да запишат и неговото име сред осъдените.

А царят се учудил и разгневил, призовал при себе си Адриан и го попитал:

- Ума ли си изгуби, Адриане? Или и ти искаш люта смърт?



Свети мъченик Адриан Никомидийски. Фрагмент от стара стенопис, гр. Киев

- Не - отговорил той, - не съм си изгубил ума, а напротив - от великото безумие дойдох в здрав разум.

- Не разсъждавай - възкликнал царят, - а по-добре моли за прошка, признай пред всички, че си сгрешил, и зачеркни името си от списъка на осъдените.

- Отсега нататък - казал Адриан - ще моля истинския Бог Той да ми прости греховете, които извърших, докато бях езичник.

Разгневен от тези думи, цар Максимиан заповядал и него да оковат в железни вериги, да го хвърлят в тъмница заедно с мъчениците и определил деня, в който да ги подложи на мъчения.

Един от слугите на Адриан отишъл бързо в дома му и съобщил на господарката си Наталия, жената на Адриан, че господарят е окован във вериги и пратен в тъмница.

Наталия се ужасила и горчиво заплакала, раздрала дрехата си и попитала слугата:

- В какво се е провинил моят господин, че са го пратили в тъмница?

- Като стана свидетел - отговорил слугата - как бяха измъчвани някои хора заради името на Христа и задето не послушаха царската повеля, не се отрекоха от вярата си и не принесоха жертва на боговете, нашият господар помоли писарите да запишат и неговото име сред осъдените на смърт, понеже иска да умре заедно с тях.

- Не знаеш ли по-точно за какво измъчваха ония мъже? - пак запитала Наталия слугата.

- Вече ти казах - отговорил той, - че ги мъчеха заради някой си Христос и за това, че не послушаха царската заповед да се поклонят на боговете.

Тогава Наталия се възрадвала духом, престанала да плаче, хвърлила раздраната дреха, сложила най-хубавите си одежди и тръгнала към тъмницата.

Дъщеря на вярващи в Бога и свети родители, Наталия преди се бояла да открие някому своята вяра в Христа, която пазела

тайно, защото виждала на какви жестоки гонения и страшни мъки нечестивите подлагат християните. Но сега, когато чула, че мъжът й повярвал в Христа и е записан сред осъдените на смърт, и тя твърдо решила да се обяви за християнка.

Като влязла в тъмницата, блажената Наталия паднала в нозете на мъжа си и като целунала оковите му, рекла:

- Блажен си, господине мой Адриане, понеже си намерил съкровище, което не си наследил от родителите си: така ще бъде благословен човек, който се бои от Бога. Наистина, господине мой, макар и млад, с вярата си в Христа ти събра такова богатство, което не би придобил и до старини, оставайки в елинското заблуждение. Сега без печал ще идеш в бъдещия живот и ще намериш такова съкровище, което не ще получат там ония, които трупат богатства и придобиват имения. Там вече няма да имат време да придобиват каквото и да е, да дават на заем или сами да заемат от някого, когато никой не може да избави от вечната смърт в ада и от геенските мъки. Там никой не ще помогне на другия - нито баща на сина, нито майката на дъщеря си, нито голямото земно богатство - на онзи, който го е събирал, нито робите на господина си, а всеки ще понесе своето наказание. А всички твои добродетели, господине мой, ще идат с тебе при Христа, за да получиш от Него блаженството, приготвено за ония, които Го обичат. Иди при Него с дръзновение, без да се боиш от бъдещото наказание, защото още сега си победил неугасващия огън и другите мъки. Моля те твърдо да пребиваваш в званието, в което си призван от Божието милосърдие. Нека да не те отклони от този добър път нито съжалението за младостта ти, нито любовта към роднините, нито приятелите, нито богатството, нито робите и робините - нищо земно, защото всичко това ще остарее и ще изтлее. Имай пред очите си само това, което е вечно, и не поглеждай тленните и временни блага на този свят. Не се вслушвай в

лъстивите слова на роднини и приятели, за да не те отвлекат от вярата с лукавия си съвет. Намрази техните ласки, отхвърли съветите им и не слушай измамните им думи, а гледай само тези свети мъченици, които сега са с тебе, техните думи слушай, на тяхното търпение подражавай, без да се колебаеш. Не се бой от яростта на мъчителя и различните му мъчения, защото всичко това скоро ще свърши, а на небето Христос ще даде вечна награда на рабите Си, които страдат за Него.

Като казала това, Наталия замълчала. Било вече късна вечер.

Адриан й казал:

- Сега иди вкъщи, сестро, и спи спокойно, а когато науча часа, когато ще ни поведат на мъчение, ще ти съобщя, за да дойдеш и видиш нашата кончина.

Наталия се изправила, а после се обърнала към двадесет и тримата затворници, като паднала в нозете им и целувала оковите им с думите:

- Раби Христови! Моля ви да утвърждавате тази Христова овца. Съветвайте го да претърпи до края, като му посочвате бъдещото въздаяние, приготвено за верните, принасящи кръвта си на Христа Бога, подобно на вас, които сте Му принесли вашата кръв, и за това страдание ще получите за награда вечно спасение. Присъединете и неговата душа към вашите души и му бъдете отци вместо плътските родители, които бяха нечестиви. Укрепете го с вашия свят съвет, за да вярва непоколебимо и да извърши страдалческия си подвиг.

После отново се обърнала към Адриан, който бил в най-далечния ъгъл на тъмницата.

- Господине мой - казала тя, - не щади младостта си и телесната красота: тленното тяло ще стане храна на червеи.

Не мисли за името си, нито за злато и сребро, защото от него не ще има полза в деня на Страшния съд. Там никой с никакви дарове не може да откупи душата си от вечна гибел, понеже никой не ги приема. Бог приема като дар само добрите дела на светите души.

Тя казала това и си отишла вкъщи.

След няколко дни Адриан научил, че царят иска заедно с другите затворници да го изведе на съд и мъчение. Той се обърнал към светите мъченици с такава молба:

- Господари мои! - казал той. - С вашата благословия трябва да ида у дома и да съобщя на вашата рабиня, моята сестра Наталия, за да види страданието ни, защото обещах да я повикам в определения час.

Светците му дали благословията си и поръчителствали за него. Адриан платил на тъмничарите и тръгнал към дома.

Един от гражданите го видял да отива вкъщи и побързал да съобщи на Наталия, че мъжът й е освободен от окови и си идва у дома.

Наталия не повярвала и казала:

- Кой би могъл да го освободи? Не може мъжът ми да е оставил светите мъченици.

През това време дошъл и един от слугите и казал:

- Знаеш ли, госпожо, че нашият господин е освободен и се връща у дома?

Наталия помислила, че Адриан е освободен, защото се е отказал от Христа, усетила голяма скръб и горко заплакала, а като видяла през прозореца, че той вече е близо до дома, захвърлила ръкоделието си, станала, затворила вратата и

високо извикала:

- Иди си от мене, отстъпнико от Бога, който измами своя Господ! Не мога да беседвам с отреклия се от Бога и няма да слушам лъжливите ти слова. О, безбожнико и окаяни човече! Кой те подтикна да се заемеш с дело, което не можеш да доведеш докрай? Кой те разлъчи със светиите? Кой те съблазни да отхвърлиш съдружеството им? Какво те накара да отстъпиш, преди да е почнала битката? Още не си видял врага, а вече захвърли оръжието си, още не е пусната стрела против тебе, а ти вече си поразен! Учудвах се и си мислех: може ли да има нещо добро от безбожен род и нечестив град? Може ли да принесе чиста жертва на Бога потомък на мъчител? Ще бъде ли благоуханно за Всевишния кадилото на ония, които проливат невинна кръв? Не се удостоих да бъда съпруга на мъченик, а станах жена на отстъпник. Кратка бе радостта ми и премина във вечен укор, за кратко имах похвала сред жените, а сега ще имам пред тях непрестанен позор!

Блаженият Адриан стоял пред вратата и слушайки Наталия, се радвал и укрепявал за подвиг, горейки с още по-голямо желание да изпълни онова, което обещал на Христа Бога. Той се учудвал на тези думи на младата си жена, която наскоро встъпила в брак с него - от деня на венчавката им изминали само тринадесет месеца.

Като виждал голямата й скръб, Адриан започнал да чука на вратата и да я умолява:

- Отвори ми, госпожо моя Наталия! Не съм избягал от мъченията, както си мислиш - не, не бих могъл да постъпя така. Дойдох да те отведа със себе си, понеже ти обещах да присъстваш на нашата кончина.

Наталия не повярвала на думите му и продължила да го укорява:

- Ето как ме мами престъпникът, ето как ме лъже вторият Иуда! Иди си, за да не те убия аз!..

И не отваряла вратата.

- Отвори по-скоро - молел Адриан, - защото трябва бързо да се върна и ще си ида, без да те видя, а ти ще скърбиш за това. Светите мъченици поръчителстваха за мен и ако не се върна в определения срок и ме потърсят началниците, освен своите мъки ще трябва да понесат страдания и заради мен. Но ще могат ли, щом като и сега са едва живи?

Като чула това, Наталия веднага радостно отворила вратата и се хвърлила в обятията му.

- Блажена си, жено! - казал Адриан. - Ти позна Бога, за да спасиш мъжа си! Наистина си любяща съпруга! Венец за това ще ти бъде блаженството, защото, макар и да не понасяш мъки, състрадаваш на мъчениците с участието си.

Адриан взел жена си и тръгнал заедно с нея към тъмницата. По пътя я запитал:

- А как ще постъпим с имението си?

Наталия отговорила:

- Остави, господине мой, грижата за земното, за да не прелъсти ума ти. Грижи се и размишлявай само как да извършиш подвига, за който си призван. Забрави всичко светско, тленно и вредно за душата и по-добре се погрижи да видиш и да получиш вечните блага, приготвени за тебе и онези светии, заедно с които вървиш по пътя Господен.

В тъмницата Божията рабиня Наталия паднала в нозете на светите мъченици и като целувала оковите им, видяла, че раните им вече гноят и от тях падат червеи, а от тежестта на оковите телесните им членове се отделят един от друг. Тя се

навела и започнала да почиства гнойта от раните им. После пратила слугините си да донесат от къщи хубаво платно и превръзки. Когато това било донесено, Наталия със своите ръце превързала раните на страдалците и доколкото можела, облекчавала нетърпимите им мъки. Тя се грижела за тях седем дни до самото им отвеждане на съда.

Когато настъпил определеният ден, цар Максимиан седнал в съдилището и заповядал да доведат затворниците. Слугите веднага отишли в тъмницата и им съобщили царската повеля. Като видели, че мъчениците не могат да ходят, защото са изнемогнали от тежките рани, слугите ги повлекли като животни, вързани всички за една верига. Най-накрая водели Адриан с вързани ръце.

Щом наближили съдилището, известили царя за тях.

- Доведете ги - заповядал царят - всички заедно, за да виждат мъченията си. Доведете ги без дрехи, готови за мъчения.

Началникът на тъмницата казал на царя:

- Царю! Тези, които бяха мъчени преди, не могат да бъдат доведени за разпит. Заповядай да доведат само Адриан, понеже още е бодър и здрав и ще може да понесе мъченията. Телата на другите са в гной, през раните им се виждат костите им и ако започнем да ги мъчим отново, те сигурно веднага ще умрат, защото няма да понесат приготвените им мъки. Ние пък не искаме бързо да умрат, сякаш вината им е малка. Дай им време да оздравеят и да укрепнат, за да пострадат после заради беззаконията си.

Тогава царят заповядал да въведат само Адриан.

Слугите го съблекли и му дали оръдията за мъчение, за да ги носи със своите ръце.

Светите мъченици му казали:

- Блажен си ти, Адриане, че се сподоби да понесеш кръста си и да последваш Христа! Не се плаши, не се връщай назад и не губи наградата си. Внимавай дяволът да не открадне съкровището ти. Не се страхувай от видимите мъки, а гледай бъдещото въздаяние: смело пристъпи и посрами мъчителя! Знай, че “страданията на сегашното време не са нищо в *сравнение* с оная слава, която ще се яви в нас” (Рим. 8:18) и която се надяваме да получим с Господнята милост.

Блажената Наталия също му рекла:

- Господине мой, обърни се с ума си само към Единия Бог и нека сърцето ти не се уплаши от нищо! Малък е този труд, а покоят е безкраен, кратко е страданието, но славата на мъчениците е вечна. Ще претърпиш малко болка и скоро ще се радваш с ангелите. Докато служеше на земния цар и се грижеше да събереш малкото данък, ти не щадеше здравето си и бе готов да умреш на война. Не трябва ли сега с още по-голямо мъжество да понесеш всички мъчения и да умреш за Небесния Цар, с Когото и ти ще се възцариш!

Когато довели Адриан при нечестивия цар Максимиан, той го погледнал и запитал:

- Нима още пребиваваш в безумието си и искаш в мъчения да завършиш живота си?

- И преди ти казах - отговорил Адриан, - че не съм безумен, а благоразумен, и съм готов да умра в този живот!

Царят запитал:

- Няма ли да принесеш жертва и да се поклониш на боговете, както аз и всички останали им се покланяме и принасяме жертви?

- Безумецо - отговорил Адриан, - като се заблуждаваш сам, защо заблуждаваш и другите ? Ти не само себе си обричаш на гибел, но тласкаш към нея и всички, които те слушат, като ги съветваш и принуждаваш да се покланят на бездушните истукани и да оставят истинския Бог, Твореца на небето и земята!

- Нима смяташ нашите велики богове за малки? - попитал царят.

- Аз - отговорил Адриан - не ги наричам нито малки, нито велики, понеже те са нищо.

Тогава разгневеният мъчител заповядал жестоко да го бият с пръчки.

Когато чула, че започнали да бият мъжа й, блажената Наталия казала на светите мъченици:

- Започна страданието на моя господин!

Светиите веднага започнали да се молят Бог да го укрепи в мъките му.

Царят заповядал на мъчителите при това да повтарят: “Не хули боговете!”

А Адриан казал на царя:

- Ако се мъча за това, че хуля боговете, които не са богове, какво ли мъчение очаква теб за похулването на Живия и истински Бог?

- Сигурно тези измамници са те научили да говориш тъй дръзко? - попитал царят.

Мъченикът възразил:

- Защо наричаш измамници наставниците в спасението и

водачите към вечен живот? Вие сте по-големи измамници и увличате хората в погибел!

Гневният Максимиан заповядал на четирима силни слуги жестоко да бият мъченика с дебели колове.

Но докато го биели, Адриан казвал:

- Колкото повече мъчения ми изобретиш, мъчителю, толкова повече венци ще ми спечелиш!

А блажената Наталия предавала на светите мъченици всички въпроси на царя и отговорите на Адриан.

- Пощади поне младостта си - продължил да го увещава мъчителят - и призови боговете! Защо да загиваш напразно и доброволно? Моите богове са велики, а аз много скърбя, като виждам как тежко се мъчиш и погива твоята красота!

- Аз щадя себе си - отговорил мъченикът, - за да не погина до край!

- Призови боговете - уговарял го мъчителят - те ще те помилват, а аз ще ти върна предишното звание. Не трябва да се сравняваш с окованите заедно с тебе, защото си мъж благороден, син на знатни родители, и макар и млад, си достоен за големи почести. А онези затворници са безродни бедняци и глупави невежи!

- Зная - отговорил мъченикът, - че ти е известен родът и произходът ми. Но ако знаеше рода на тези светии и богатото наследство, което очакват, ти пръв би паднал в нозете им, би ги молил да принесат молитва за тебе и със свои ръце би унищожил бездушните си богове!

Още по-разярен, мъчителят заповядал на четирима силни слуги да бият мъченика по корема.

И те го биели, докато не се разкъсала утробата му и не изпаднали вътрешностите му. Като видял това, мъчителят им заповядал да спрат.

Блаженият Адриан бил млад и нежен телом; той бил едва на двадесет и осем години.

- Виждаш ли - обърнал се към него царят - колко те щадя! Поне с една дума призови боговете и тозчас те ще ти явят своята милост. А аз ще повикам лекари, за да изцелят раните ти и още днес ще бъдеш с мене в царския дворец!

- Ако ми обещаваш грижата на лекари - отговорил светият мъченик, - почести в двореца и казваш, че твоите богове ще бъдат милостиви към мене, нека все пак те със своите уста ми кажат какво искат да ми дадат, нека кажат какво благодеяние ми обещават! И когато чуя техните слова, ще им принеса жертви и ще им се поклоня както ти желаеш!

- Те не могат да говорят! - отговорил царят.

- Щом не могат да говорят - казал мъченикът, - защо да се покланям на тях - немите и бездушните!

В гняв и ярост мъчителят заповядал отново да свържат светия мъченик заедно с другите затворници и да го хвърлят в тъмница. После определил ден, когато отново да ги изправи на съд.

Войниците повлекли към тъмницата някои от светите мъченици, а други, изнемогнали от телесните страдания и неможещи да ходят, понесли на ръце. Отвели и Адриан, а блажената Наталия го ободрявала и утешавала и като го прегърнала, казала:

- Блажен си, господине мой, че се сподоби с участта на светите мъченици! Блажен си, светлина на очите ми, понеже

страдаш заради Онзи, Който е пострадал заради тебе! Ето, сега отиваш да видиш славата Му и да участваш в нея, защото съпричастният на Неговите страдания ще бъде причастен и на Неговата слава.

Докато говорела, Наталия избърсвала кръвта му и се помазвала с нея.

А светите мъченици много се радвали на мъжественото търпение на Адриан и като пристъпили към него, го целували с думите: “мир да те съпътства, брате”.

Онези, които не можели да ходят поради тежките си рани, допълзели към него, за да го целунат, и всички му казвали:

- Радвай се в Господа, възлюбени брате, понеже името ти е записано сред прославените Божии раби!

- Радвайте се и вие, раби Христови - отговорил Адриан, - вие ще получите венци за грижата си към мене! Молете се Господ да ме укрепи, защото съм изнемогнал телом, и да не надделее въставащият против мен враг - дявола.

- Уповавай на Бога - казали светиите. - Сатаната няма да те победи: ти го прогони далеч със своето страдание. Отначало се страхувахме за тебе, като си мислехме, че като човек ще бъдеш немощен, а сега виждаме голямото ти търпение, вече не се съмняваме в тебе и вярваме, че с Божията помощ врагът нищо не може да ти стори. Затова не се бой, с тебе е Христос, Победителят на дявола!

Заедно със света Наталия имало и други благочестиви жени, които служели на светиите, слагали на раните им целебни лекове и ги превързвали. Те си поделили грижите, така че всяка да може да служи на един от мъчениците. Като научил, че много благочестиви жени идват в тъмницата и се грижат за затворниците, нечестивият цар забранил да ги допускат при

тях.

Щом разбрала, че жените вече не могат да идват при мъчениците, света Наталия остригала косите си, преоблякла се в мъжка дреха и влязла в тъмницата като мъж. Тя се грижила не само за съпруга си, но и за останалите свети мъченици.

Като превързала раните им, тя седнала до нозете на Адриан и казала:

- Моля те, господине мой, да помниш нашия съюз, присъствието ми по време на твоето страдание и пожеланието ми да се сподобиш с венец. Помоли се на нашия Господ Иисус Христос да вземе и мен, та както живяхме заедно в този скръбен и изпълнен с грехове живот, така неразделни да пребиваваме и в онзи блажен живот. Моля те, когато застанеш пред Христа Господа, да Му принесеш първата си молитва за мене. Вярвам, че всичко, за което помолиш, Господ ще ти даде, защото Му е благоугодна молитвата ти и приятно прошението ти. Но ти познаваш нечестието на тези граждани и безбожието на царя и се страхувам да не ме принудят да се омъжа за друг, нечестивец и езичник. Тогава ще се оскверни ложето ми и ще се разтрогне нашият съюз. Моля те, опази съпругата си, както учи апостолът, дай ми за награда заради моето целомъдрие да умра заедно с тебе!

Като казала това, тя станала и отново послужила на светиите, като им подавала храна и питие, умивала и превързвала раните им.

Благочестивите жени узнали, че Наталия в мъжка дреха се грижи за затворниците и по нейния пример също остригали косите си, преоблекли се в мъжки дрехи и така отново влезли в тъмницата и прислужвали на светиите.

Когато нечестивият цар научил какво са сторили жените, а също и това, че затворниците са много изнемогнали от гнойните си рани и са едва живи, той заповядал да занесат в тъмницата наковалня и железен чук, за да им пречупят глезените и ръцете, и казал:

- Нека умрат с необикновена, болезнена смърт!

И когато мъчителите и убийците слуги донесли в тъмницата желязна наковалня и чук, Наталия разбрала причината за появяването им и ги посрещнала с молба да започнат от Адриан, понеже се страхувала мъжът й да не се уплаши, като види жестокото мъчение и кончината на другите мъченици.

Мъчителите я послушали и пристъпили към него.

А Наталия подигнала нозете на съпруга си и ги положила на наковалнята. Мъчителите със силен удар пречупили глезените и нозете му.

- Умолявам те, господине мой, рабе Христов - рекла Наталия, - докато си още жив, протегни ръката си, за да пречупят и нея, и тогава ще станеш равен на другите свети мъченици, които пострадаха повече от тебе!

Адриан протегнал ръката си, а тя я взела и сложила на наковалнята. Мъчителят ударил силно и я отсякъл и тозчас свети Адриан предал душата си в ръцете на Бога.

След като убили свети Адриан, мъчителите пристъпили и към другите затворници, но те сами полагали ръцете и нозете си на наковалнята с думите:

- Господи, приеми душите ни!

После нечестивият цар заповядал телата им да бъдат изгорени, за да не могат да ги вземат християните.

Като чула за тази заповед на царя, блажената Наталия тайно взела ръката на мъжа си и я скрила при себе си, за да не бъде изгорена.

Когато слугите на мъчителя разпалили пещта и взели да изнасят телата на светите мъченици, за да ги изгорят, Наталия и другите благочестиви жени ги последвали, събирали кръвта на мъчениците в своите скъпи одежди и помазвали с нея телата си. Освен това те откупили от мъчителите дори и техните одежди, обагрени с кръвта на мъчениците.

Когато телата на светиите били хвърлени в пещта, жените със сълзи възкликнали:

- Поменете ни във вечния си покой!

Света Наталия се втурнала към пещта, за да се хвърли в огъня, защото желаела да се принесе заедно със съпруга си в жертва Бог, но я удържали.

Изведнъж ударил страшен гръм, блеснала светкавица и се излял проливен дъжд, който угасил пещта. Обзети от страх, нечестивите мъчители побягнали, а мнозина от тях паднали мъртви по пътя, поразени от мълнии.

Когато слугите на мъчителя се разбягали, верните мъже и света Наталия с другите благочестиви жени извадили от пещта телата на светите мъченици цели и съвсем неповредени от огъня, тъй че дори косите им не били обгорели. А един благочестив мъж заедно със жена си се поклонил на Наталия и помолил нея и другите братя:

- Живеем на края на града в едно уединено място. Гнусим се от безбожието и не можем повече да гледаме това жестоко кръвопролитие, което върши нечестивият цар. Затова не искаме повече да живеем тук и се преселваме във Византия.

Дайте ни телата на светите мъченици, ние ще ги пренесем с кораб далеч оттук и ще ги съхраним до смъртта на нечестивия цар Максимиан. А след смъртта му, ако сме живи, ще се завърнем и ще донесем телата на светиите отново тук, за да бъдат почитани от всички. Ако сега останат тук, царят отново ще нареди да ги изгорят, и вие ще станете предатели на телата, които Бог опази с този дъжд.

Всички се съгласили и пренесли телата на мъчениците на кораба, и ги отправили във Византия.

Междувременно Наталия живеела в дома си, съхранявайки при себе си ръката на любезния си съпруг Адриан, която помазала с драгоценно миро, обвила с порфира и положила до възглавето си; и никой от домашните й не знаел за това.

След време един знатен мъж с голям воински сан пожелал да се ожени за Наталия, понеже тя била млада, красива и богата. Той молел царя да му позволи да вземе за съпруга Адрианова жена и царят разрешил този брак. Женихът незабавно пратил при нея знатни жени, за да й предложи ръката си. Но Наталия отговорила:

- Радвам се на вестта, че такъв мъж иска да ме направи своя жена, но ви моля да почакате три дни, за да се приготвя, защото не съм очаквала, че някой тъй скоро ще поиска да се съчетае в брак с мене.

Като казала това, блажената Наталия замислила да избяга там, където били отнесени телата на светите мъченици.

Тя обнадеждила жените и ги отпратила при началника, а сама влязла в спалнята, където пазела ръката на свети Адриан, паднала на земята и със сълзи призовала Господа:

- Господи Боже наш! Боже на скръбните и със съкрушени сърца, погледни към мене, Твоята рабиня, и не допускай да се

оскверни ложето на твоя мъченик Адриан. Не забравяй, Владико, страданията на Твоя раб заради святото Ти име! Милостиви Боже! Помени преломяването на глезените и отсичането на ръцете и на другите Ти раби, които претърпяха заради Тебе, и нека да не бъдат напразни техните страдания. Помилвай и мене заради тях и не допускай съжителство с Твоите врагове. Ти, който избави светиите от огъня, избави и мене от намеренията на скверния човек!

Докато се молела с тази молитва, от умора и тъга Наталия се унесла в лек сън. И ето, в сънно видение й се явил един от светите мъченици и казал:

- Мир на тебе, рабиньо Христова Наталия! Вярвай, че Бог не те е забравил и ние не сме забравили твоите трудове и грижи за нас, докато бяхме в тъмницата. Пред лицето на Христа ние Го молим по-скоро и ти да дойдеш при нас.

Блажената Наталия запитала:

- Кажи ми, свети мъчениче, представи ли се заедно с вас на Господа и моя господин Адриан?

Мъченикът отговорил:

- Преди нас застана той пред Владиката! А ти иди и веднага се качи на кораба и отплавай натам, където са нашите тела. Там ще ти се яви Господ и ще те доведе при нас!

Като се събудила от сън, Наталия веднага оставила всичко и като взела само ръката на Адриан, излязла от къщи и отишла на морския бряг. Там видяла кораб, който сякаш специално я очаквал и бил готов да отплава за Византия. Тя влязла и видяла много мъже и жени християни, които бягали от мъченията на нечестивия цар Максимиан, и въздала хвала на Бога.

Но военачалникът научил за заминаването на Наталия, поискал от царя войници, взел друг кораб и се отправил след нея. Когато били на хиляда стадии от брега, духнал насрещен вятър, обърнал кораба назад и му нанесъл големи щети, а мнозина от плаващите на него загинали. Християнският кораб, на който била света Наталия, плавал без всякаква опасност. В полунощ им се явил дяволът на кораб, който сякаш плавал от изток, и имал много моряци. Дяволът запитал християните, като че бил кормчия:

- Откъде сте и къде отивате?

Те отговорили:

- Ние сме от Никомидия и отиваме във Византия (3).

Врагът им казал:

- Отклонили сте се от пътя, обърнете кораба си наляво.

Така той искал да ги измами и потопи.

Християните повярвали на лъжливия съвет и като помислили, че срещнатият кораб наистина идва от изток, започнали да обръщат платната и кораба си наляво. Но изведнъж им се явил свети мъченик Адриан, озарен от светлина, и викнал с гръмовен глас:

- Плавайте по предишния път и не слушайте думите на врага, който ви приготвя погибел.

И мъченикът сякаш тръгнал пред тях по водата, а дяволът изчезнал заедно с кораба си.

Наталия видяла свети Адриан да върви пред кораба и възкликнала:

А светецът веднага станал невидим.

Духнал попътен вятър. Пътешествениците пристигнали във Византия преди разсъмване и слезли на брега близо до храма, където били положени телата на светите мъченици.

Като отишла в храма, Наталия с неизразима радост паднала пред мъчениците и ги целувала със сълзи. Тя поставила ръката на свети Адриан към тялото му, преклонила колена и дълго се молила. След дългата молитва тя станала и целунала присъстващите братя и сестри, защото в това време там се събрали много верни християни. Те приели с радост Наталия, отвели я в една къща и започнали да я молят да отдъхне малко, понеже виждали, че е изнемогнала от морското пътешествие. Когато тя заспала дълбоко, в съня й се явил свети Адриан и казал:

- Добре, че дойде тук, рабиньо Христова и дъще мъченическа. Дойди в покоя, който ти е приготвил Господ, и приеми своята награда!



Света мъченица Наталия Никомидийска. Фрагмент от стара стенопис, гр. Киев

Когато станала от сън, Наталия разказала за видението на християните и ги помолила да принесат молитви за нея. После заспала отново. След час вярващите дошли да я събудят, но я намерили вече починала, защото светата й душа отминала във вечен покой при Господа. Така скоро след страданията на светите мъченици и Наталия завършила мъченическия си подвиг, макар и да не проляла кръвта си. Тя страдала заедно с тях, служила им в тъмницата и съпреживявала мъките им и от целомъдрие напуснала дома и отечеството си, за да се престави в лика на мъчениците на Христа, нашия Спасител, на Когото с Отца и Светия Дух въздаваме чест и слава сега, и всякога, и во веки веков. Амин.

(1) **Максимиан Галерий** (305-311 г.) бил зет на император Диоклетиан, а после и негов приемник.

(2) **Никомидия**- източната столица на Римската империя, великолепен град в областта Витиния, на брега на Мраморно море, в северозападната част на Мала Азия.

(3) **Византия**, впоследствие прочутият Константинопол или Цариград, била отначало малка колония, основана около 658 г. преди Р. Хр. и наречена на името на основателя си Визас, който бил родом от гръцкия малоазиатски град Милет, някога подчинен на персите.

Тропарь мученикам Адриану и Наталии Никомидийским

глас 4

Му́ченицы Твои́, Го́споди,/ во страда́ниих свои́х венцы́ прия́ша нетле́нныя от Тебе́, Бо́га на́шего:/ иму́ще бо кре́пость Твою́,/ мучи́телей низложи́ша,/ сокруши́ша и де́монов немощны́я де́рзости. / Тех моли́твами// спаси́ ду́ши на́ша.

(Твоите мъченици, Господи, в страданията си приеха

нетленни венци от Тебе, нашия Бог, имащи Твоята сила, победиха мъчителите и съкрушиха безсилната дързост на демоните: по техните молитви спаси душата ни.)

Ин тропарь мученику Адриану Никомидийскому

глас 3

Бога́тство неижди́ву́щее вмени́л еси́/ ве́ру спасе́нную, треблаже́нне,/ оста́вль оте́ческое нече́стие/ и Влады́ки стопа́ми ше́ствуя,/ Боже́ственными даро́ва́нии обогати́лся еси́,/ Адриа́не сла́вне;/ Христа́ Бо́га моли́// спасти́ся душа́м на́шим.

Кондак мученикам Адриану и Наталии Никомидийским

глас 4

Му́ченик возсия́ Боже́ственная па́мять/ и земны́я озари́ вся концы́ све́тло, с весе́лием зову́щих:// Ты еси́ му́чеников, Христе́, ра́дование.

Ин кондак мученикам Адриану и Наталии Никомидийским

глас 4

Жены́ Богому́дрыя Боже́ственная словеса́ в се́рдце положи́в,/ Адриа́не, му́чениче Христо́в, к муче́нием усе́рдно устреми́лся еси́,// с супру́гою вене́ц прие́мь.

(Вложил божествени слова в сърцето на богомъдрата жена, Адриане, мъчениче Христов, ревностно си се устремил към мъченията, като си приел със съпругата венец.)

Молитва мученикам Адриану и Наталии Никомидийским

О, свяще́нная дво́ице, святи́и му́ченицы Христо́ви, Адриа́не и Ната́лие, блаже́ннии супру́зи и до́блии страда́льцы! Услы́шите нас, моля́щихся вам со слеза́ми, и низпосли́те на ны вся благопотре́бная душа́м и телесе́м на́шим, и моли́те Христа́ Бо́га, да поми́лует нас и сотвори́т с на́ми по ми́лости Свое́й, да не поги́бнем во гресе́х на́ших. Ей, святи́и му́ченицы, приими́те глас моле́ния на́шего и изба́вите ны моли́твами ва́шими от гла́да, губи́тельства, тру́са, пото́па, огня́, гра́да, меча́, наше́ствия иноплеме́нников и междоусо́бныя бра́ни, от напра́сныя сме́рти и от всех бед, печа́лей и боле́зней, да вы́ну, ва́шими моли́твами и предста́тельством укрепля́емии, просла́вим Го́спода Иису́са Христа́, Ему́ же подоба́ет вся́кая сла́ва, честь и поклоне́ние, со Безнача́льным Его́ Отце́м и Пресвяты́м Ду́хом, во ве́ки веко́в. Ами́нь.

Молитва вторая мученикам Адриану и Наталии Никомидийским

О, святи́и му́ченицы Адриа́не и Ната́лие! Услы́шите нас, раб Бо́жиих (имена), в час сей к вам моля́щихся: помоли́теся о нас Влады́це Христу́ Бо́гу, мно́го бо дерзнове́ние к Нему́ стяжа́ли есте́, и́скреннии моле́бницы о нас су́ще. Умоли́те Го́спода отпусти́ти на́ша грехи́ и Небе́снаго Ца́рствия сподо́бити нас, да ку́пно с ва́ми просла́вим великоле́пое и́мя Пресвяты́я Тро́ицы, Отца́ и Сы́на и Свята́го Ду́ха, во ве́ки веко́в. Ами́нь.

ЧЕТИ-МИНЕИТЪ

buditeli.info © 2017